

BESTUURSVERSLAG STICHTING INTRODANS

Introdans meldt met trots dat het aantal bezoekers aan de reguliere activiteiten van de drie bedrijfsonderdelen (Introdans, Introdans Ensemble voor de jeugd en Introdans Interactie) wederom is toegenomen. In 2015 werden 83.746 bezoekers begroet, tegen 70.424 in 2014.

Het voor u liggende financieel jaarverslag 2015, vastgesteld door het bestuur van Stichting Introdans in zijn vergadering van 16 maart 2016, is door DDJ Accountants & Adviseurs B.V. te Ellecom gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring (zie pagina 41 Een rapport van feitelijke bevindingen is bijgevoegd op pagina 63

Activiteiten

Zowel publiek als pers zijn laaiend enthousiast over alle voorstellingen en activiteiten van Introdans. In 2015 zijn in totaal 760 (2014: 720) voorstellingen en projecten gerealiseerd; 172 (2014: 159) voorstellingen in binnen- en buitenland (92 (2014: 80) voorstellingen door Introdans; 80 (2014: 79) voorstellingen door Introdans Ensemble voor de Jeugd) en 588 (2014: 561) projecten Interactie).

Artistiek profiel

In 2015 realiseerde Introdans alle voorgenomen voorstellingen en activiteiten. Beide dansensembles presenteerden nieuwe tourneeprogramma's, met repertoire dat exclusief bij Introdans te zien is.

Introdans vervolgde de tournee van MEESTERSCHAP. In dit programma stonden werken van oude en jonge meesters centraal met *Andante* en *Polish Pieces* (Hans van Manen), *Kleines Requiem* (Nils Christe) en de wereldpremière van *Maraschino Cherries* (Cayetano Soto).

In het voorjaarsprogramma MODERNlive, première 6 februari 2015, danste Introdans een voorstelling die werd begeleid door het van Dingstee Kwartet. De muziek bij het werk van twee jonge Introdansmakers werd live gespeeld: *Pockets to Unfold* (Jorge Pérez Martínez) en *l'un différent* (Laurent Drousie). Ook de muziek van Schubert werd in *De dood en het meisje* (Ed Wubbe) live gespeeld. Voor MODERNlive creëerde Lucinda Childs een nieuw werk: *Canto Ostinato*. Op 19 september ging het najaarsprogramma SOMETHING OLD SOMETHING NEW in première. Dit programma bestond uit oudere en nieuwere werken, alle premières voor Introdans: *La Cathédrale Engloutie* (Jiří Kylián), *CANTUS* (Nils Christe, wereldpremière) en *Orbo Novo* (Sidi Larbi Cherkaoui).

Introdans Ensemble voor de Jeugd danste in 2015 drie verschillende programma's voor kinderen en families. De tournee van de jubileumvoorstelling JARIG, première in 2014, met werken van Jiří Kylián werd vervolgd. Op 7 maart 2015 ging het programma FEEST in première, bestaande uit *Bon Appétit!* (Robert Battle), *Psycho Killer* (Daniel Ezralow), *Susto* (Sol León & Paul Lightfoot) en de Nederlandse première van *Rave* (Karole Armitage). Op 10 oktober 2015 ging het programma SAPPERDEFLAP in première, met hierin de werken: *TooT* (Didy Veldman), *Three Rooms* (David Middendorp), *Cirkus primitif balet* (Staša Zurovac) en de wereldpremière *Meninos* (Mauro de Candia). In SAPPERDEFLAP waren ook visuals te zien van Erwin Olaf.

Beide dansensembles traden op in combinatieprogramma's.

Tijdens END OF SEASON op 25, 26 en 27 juni werd repertoire gedanst van Ben Holder (*Daylight*), Hans van Manen (*In the Future* en *Polish Pieces*) en Karole Armitage (*Rave*). Als voorprogramma was *De Ontmoeting: Invisibly Visible* te zien (Adriaan Luteijn).

Het jaarlijkse KERSTGALA bestond uit *LUX* (Laurent Drousie), *Kleines Requiem* (Nils Christe), *Swingle Sisters* (Alexander Ekman) en *Kinderspelen* (Jiří Kylián)

Educatieve activiteiten Introdans Interactie

In 2015 namen 18.560 (2014: 18.094) deelnemers deel aan 588 (2014: 561) projecten, workshops en activiteiten van Introdans Interactie binnen en buiten onderwijsverband. De projecten vonden plaats in binnen- en buitenland.

Het educatieve programma van Introdans is gebaseerd op de actuele voorstellingsprogramma's van de beide dansensembles Introdans en Introdans ensemble voor de jeugd. Deze dansprojecten worden door artistiek manager Adriaan Luteijn en het docententeam van Introdans Interactie ontwikkeld op toegankelijkheid en worden op maat gemaakt, geschikt voor mensen van alle leeftijden, met en zonder beperking, scholen, bedrijven in instellingen. Danservaring is niet vereist. Daarnaast kijkt Introdans Interactie samen met andere (kunst)instellingen voortdurend naar de mogelijkheden tot het ontwikkelen van nieuwe multidisciplinaire- en inclusieprojecten.

Zoals in het activiteitenverslag bij de jaarrekening te lezen valt, is Introdans Interactie een zeer actief onderdeel van Introdans. De expertise van Introdans Interactie wordt in het veld herkend en erkend, en er wordt ook regelmatig een beroep gedaan op de expertise van de artistiek manager en de docenten.

Bijzondere voorstellingen in Nederland

- 8 januari besloten voorstelling JARIG, afscheid directeur Nijverdal
- Op 18 januari werd *Het Debat* (Ton Wiggers) vier keer gedanst in het kader van de tentoonstelling 'Ontmoetingen in Oorlogstijd' in museum Het Valkhof in Nijmegen
- 19 januari tijdens een netwerkdag Cultuur & Erfgoed van de Provincie Gelderland in Akoesticum Ede werd *Passage* (Ton Wiggers) gedanst
- 31 januari Open Dag, studio's Introdans met een kijkje achter de schermen bij trainingen en repetities
- 4 februari Vrienden van Introdans wonen de generale repetitie MODERNlive bij
- 5 maart Vrienden van Introdans wonen de generale repetitie FEEST bij
- 9, 10, 15, 16, 17 mei Het Slecht Bewaakte Meisje in coproductie met Toneelgroep Oostpool
- 11 mei *Passage* (Ton Wiggers) tijdens de vriendenavond van Deventer Schouwburg
- 2 juni *Bal Spécial* in samenwerking met De Onderwijsspecialisten, een bijzonder dansspektakel waaraan 150 leerlingen van 10 Gelderse scholen in het speciaal onderwijs deelnamen
- 5 en 6 juni MULTICOLOUR, choreografische workshops in het kader van talentontwikkeling, in samenwerking met Generale Oost
- 21 juni IntrodansFEEST in de Eusebiuskerk, Arnhem ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van Introdans Ensemble voor de Jeugd. Workshops met jonge en oude deelnemers, onder meer van zorginstelling Siza en Het dorp. De deelnemers dansten tijdens deze workshop samen met Introdansers en voor beide groepen was het een bijzondere ervaring. Tussen de workshops door kon het publiek genieten van de dansers van Introdans in *Bon Appétit* (Robert Battle), *Polish Pieces*

- (Hans van Manen), *Psycho Killer* (Daniël Ezralow), *Takademe* (Robert Battle), *Ella* (Robert Battle), *Daylight* (Ben Holder) en *In the Future* (Hans van Manen)
- 22 augustus bij de Kumpulan van Bronbeek, Arnhem, een gevarieerd programma bestaande uit *Takademe* (Robert Battle), duet *In the Future* (Hans van Manen), duet *Polish Pieces* (Hans van Manen), duet *FAUXdeville* (Adriaan Luteijn), *Ella* (Robert Battle)
  - 3 september, Gala Beatrix Spierfonds, *L'Après-midi d'un faune* (Thierry Malandain)
  - 6 september, Arnhem UITboulevard, openbare repetities Introdansstudio
  - 9 september afscheid Marten Roorda sponsor Cito, Rhederoord, *Psycho Killer* (Daniël Ezralow), *Takademe* (Robert Battle), *Het Debat* (Ton Wiggers)
  - 1 oktober *Asperger Duet* (Adriaan Luteijn) in Deventer
  - 3 oktober, *Canto Ostinato* (Lucinda Childs), Feest van de Nederlandse Dans tijdens Nederlandse Dansdagen Maastricht
  - Eind oktober en begin november stonden in het teken van een nieuwe editie van de seniorenvoorstelling Oud(a)live. Parallel met het repetitieproces waarbij ouderen worden geactiveerd, liep een deskundigheidsbevorderingstraject voor docenten dans en verzorgen, dat uitmondde in een tweetal voorstellingen met senioren van 67 tot 98 jaar.
  - 30 oktober, *Het Debat* (Ton Wiggers) ter gelegenheid van het afscheid van Ans Pot bij sponsor AKZO, in het AKZO gebouw,
  - 2 november, relatieavond sponsor Alliander, *La Cathédrale Engloutie* (Jiří Kylián)
  - 12 november *Psycho Killer* (Daniel Ezralow) bij de opening van het nieuwe bedrijfspand van sponsor Alliander
  - 16 november, *Un Ballo* (Jiří Kylián) en *Polish Pieces* (Hans van Manen) tijdens Balletgala Dansersfonds '79 in Stadsschouwburg Amsterdam
  - 18 november *Het Debat* (Ton Wiggers) tijdens Dinner of Hope, een benefietavond voor Orange Babies in Dudok, Arnhem
  - 19 november meerdere optredens *Psycho Killer* (Daniël Ezralow) tijdens de opening van Station Arnhem Centraal
  - 28 november *Asperger Duet* (Adriaan Luteijn) tijdens conferentie DanceAble, Den Haag

Talentontwikkeling

Vanaf haar oprichting heeft Introdans doorlopend kansen geboden aan aankomend talent. Het beleid om jong danstalent in het tableau op te nemen is ongewijzigd voortgezet. Ook krijgen stagiairs de mogelijkheid ervaring op te doen. Er is op dat gebied samenwerking met ArtEZ Arnhem, Codarts Rotterdam, Koninklijk Conservatorium Den Haag en de Nationale Balletacademie in Amsterdam. In 2015 werden 18 stagiairs van deze opleidingen intensief begeleid (2014: 10). Introdans bood aan vier stagiairs van de opleiding 'Make up & Hair Design van het ROC/RijnIJssel een praktijkstage met bodypaint voor de voorstellingen van Rave van Karole Armitage, dat in maart in première ging.

Bij MULTICOLOUR, een samenwerking met Generale Oost, ontdekten en ontplooiden vijf dansers van Introdans hun choreografische talenten. Tijdens een auditie werden externe dansers geselecteerd, jong talent van diverse academies en pas gestarte freelancers. Dat alles resulteerde in een duettenprogramma dat te zien was in Theater aan de Rijn, Arnhem.

Internationalisering

Introdans presenteerde zich in 2015 op diverse internationale podia:

- 3 en 4 april, Festival Dance Salad, Houston, Texas: voorstellingen op 3 en 4 april *Trompe L'Oeil* (Jiří Kylián) en een meet and greet door de internationale danscriticus Maggie Foyer met Roel Voorin Holt, balletmeester Marlena Wolfe en de dansers
- 24 april Vantaa, Finland, Galavoorstelling met *Passage* (Ton Wiggers) en *Andante* (Hans van Manen)
- 6 tot en met 14 juni tournee Indonesië, met voorstellingen in Jakarta, Yogyakarta en Solo, een gevarieerd programma bestaande uit *Un Ballo* (Jiří Kylián), *Takademe* (Robert Battle), *Duet In the Future* (Hans van Manen), *Duet Polish Pieces* (Hans van Manen), *Sticky Piece* (Hans van Manen), *Ella* (Robert Battle), *Psychokiller* (Daniël Ezralow) en workshops door Adriaan Luteijn en Marlena Wolfe.
- 12 en 13 juni, Lappeenranta, Finland, Balletgala met voorstellingen op *Maraschino Cherries* (Cayetano Soto) en *Polish pieces* (Hans van Manen).
- 13 juni, Munster, Duitsland, *L'Après-midi d'un faune* (Thierry Malandain) en *Andante* (Hans van Manen)
- 28 augustus, Durban, Zuid-Afrika, *Un Ballo* (Jiří Kylián), *Trompe l'Oeil* (Jiří Kylián), *Psychokiller* (Daniël Ezralow), *Bon Appétit* (Robert Battle) en workshops door Adriaan Luteijn en Marlena Wolfe
- 7 tot en met 14 september: het team van Introdans Interactie werkte voor het vijfde opeenvolgende jaar in Berlijn in de achterstandswijk Neukölln mee aan BeVoice, uitmondend in een aantal voorstellingen op 12 en 13 september
- 17 oktober, Saarbrücken, Duitsland, Tanzfestival Saar, voorstelling SOMETHING OLD SOMETHING NEW
- 24 november, Moskou, Rusland, festival CONTEXT Diana Vishneva, *Andante* (Hans van Manen), *Daylight* (Ben Holder) *CANTUS* (Nils Christe)
- 2, 3 en 4 december, Winterthur, Zwitserland; *Andante* (Hans van Manen), *Polish Pieces* (Hans van Manen), *CANTUS* (Nils Christe).
- 12 en 13 december Schweinfurt, Duitsland; *Andante* (Hans van Manen), *Polish Pieces* (Hans van Manen), *CANTUS* (Nils Christe).

Op 13 juni stonden er dus op maar liefst 3 buitenlandse podia (Solo, Indonesië; Lappeenranta, Finland en Münster, Duitsland) tegelijkertijd dansers van Introdans.

Bijzondere gebeurtenissen in 2015

Seizoen 2014-2015 was voor Introdans Ensemble voor de Jeugd een jubileumjaar. Het Ensemble werd 25 jaar geleden opgericht door Roel Voorin Holt. Het startschot voor het jubileumjaar werd gegeven met de première van het programma JARIG op 11 oktober 2014. Op 7 maart 2015 volgde de première van de familievoorstelling FEEST. In het kader van deze feestelijkheden maakte filmmaker Inge Theunissen de documentaire *De rode kamer*, die op 20 juni in première ging bij Omroep Gelderland.

Bij de première MODERNlive op 6 februari 2015 reikte bestuursvoorzitter Fred de Graaf namens Danspublieksprijs.nl twee prijzen uit. Danseres Merel Janssen ontving de Dans Publieksprijs in de categorie Favoriete danser. Artistiek directeur Roel Voorin Holt ontving de oevreprijs van Dans Publiek voor zijn bijdrage aan de Nederlandse dans.

Op 3 oktober ontving Roel Voorintholt tijdens de Nederlandse Dansdagen in Maastricht de Gouden Zwaan. De Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties eerde hem voor zijn belangrijke bijdrage aan de Nederlandse dans en zijn vaak gewaagde repertoirekeuzes.

Prestaties

In 2015 heeft Stichting Introdans 172 (2014: 159) voorstellingen gerealiseerd, waarmee het voorgenomen aantal van 130 voorstellingen uit het beleidsplan ruimschoots is gehaald.

Het aantal voorstellingen *in de standplaats* is 42 (2014: 41), 14 meer dan in het beleidsplan, terwijl ook het aantal voorstellingen *in de eigen regio* met 88 hoger is dan in het beleidsplan (55). Het aantal voorstellingen *in de rest van Nederland* is met 92 voorstellingen gelijk gebleven ten opzichte van 2014. *In het buitenland* werden 28 voorstellingen gerealiseerd, 13 meer dan in 2014 en 16 meer dan we ons in het beleidsplan hadden voorgenomen.

Vrienden van Introdans en andere groepen uit de samenleving zijn uitgenodigd om de generale repetitie bij te wonen van de programma's MODERNlive, SOMETHING OLD SOMETHING NEW, FEEST en SAPPERDEFLAP. waarmee bestaand en nieuw publiek het maakproces van deze voorstellingen kan meemaken. Van deze mogelijkheid wordt gretig gebruik gemaakt; in totaal waren er 360 (2014: 299) bezoekers.

Op 10 januari werd een Open Dag georganiseerd, die 600 bezoekers trok.

Het aantal gerealiseerde educatieve projecten Introdans Interactie is 588 (begroting beleidsplan: 375).

Publieksbereik

Introdans is trots op een forse toename van het publieksbereik bij de reguliere activiteiten met maar liefst 18,9%. Doordat Introdans in 2015 niet heeft deelgenomen aan grote publiektrekkende activiteiten als de Uitmarkt in Amsterdam, laat het totale publieksbereik in 2015 een daling zien naar 83.746.

Het aantal bezoekers van de website van Introdans is gestegen naar 90.233 bezoekers (2014: 64.800) waarvan 57.160 unieke bezoekers (2014: 42.178). Belangrijke oorzaak van deze stijging is het slim koppelen van sociale media en website, vooral door de 'online' kijkjes achter de schermen. Daarnaast zijn er diverse (betaalde) campagnes via Google Adwords. Ook zijn radiospotjes uitgezonden, waarbij de url consequent werd genoemd.

Voor analyse van deze gegevens hanteert Introdans het systeem Google Analytics.

De interne ambassadeurstraining die in 2014 werd gegeven, zorgde voor vergroting van het (online) draagvlak. Ook de 'online' kijkjes achter de schermen, waarmee het publiek en de fans meer betrokken raken bij het reilen en zeilen van het gezelschap, werpen hun vruchten af. Ook het aantal (onbetaalde) fans op Facebook groeide van 2.890 (1 januari 2014) via 4.672 (31 december 2014) naar 6.496 (31 december 2015). Hoewel het aantal 'likes' een sterke groei toont, is het belangrijker om het 'engagement' van deze fans te meten. Bij Introdans is dat in 2015 gegroeid van 11 naar 13 (ruim boven het gemiddelde van de vier BIS-gezelschappen bij elkaar: 7,6%). Deze analyse wordt bijgehouden door Insights.

Financiële resultaten 2015

Stichting Introdans heeft dit jaar een bescheiden positief resultaat behaald van € 19.251 (2014: 136.410) op een totale exploitatie van € 4.685.175. Hiermee wordt voldaan aan het principe van een sluitende exploitatie. Dit resultaat werd behaald in een onzekere markt, die diep ingrijpt in de bedrijfsvoering en de toekomst. Conform voorschrift wordt van het resultaat 58,83% toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW.

Eigen inkomsten

De eigen inkomstennorm voor de Cultuurplanperiode 2013-2016 is vastgesteld op een percentage van 22,5 groeiend naar 25,5 in 2016 (groeiennorm). Aangezien de eigen inkomsten van Stichting Introdans in 2015 35,93% hebben bedragen, is ruimschoots aan de minimumeis voldaan. Indien en zodra de eigen inkomsten meer dan 30% van de structurele subsidie bedragen, is de groeiennorm niet van toepassing.

Financiële positie

Het bestuur waardeert ten eerste dat Introdans is opgenomen in de Basis Infrastructuur, maar betreurt dat de korting op het subsidie van 15% niet in verhouding staat tot de 5% korting van de overige BIS-gezelschappen. De Provincie Gelderland had de structurele subsidie ingaande 2013 met 14% verlaagd, terwijl ook de Provincie Overijssel heeft besloten tot een subsidiekorting van 8%. Zowel in 2013 als in 2014 rapporteerden wij in ons bestuursverslag dat deze gestapelde subsidieverlaging grote gevolgen zou hebben voor, met name, de omvang van het danserstableau, het public relations en marketing- en het productiebudget.

In 2014 heeft de Provincie Gelderland besloten om Introdans gedurende drie jaar extra financiële ondersteuning te bieden met een extra bedrag van € 150.000 per jaar. Hierdoor is Introdans in staat het danserstableau op niveau te houden, en kan Introdans de budgetten voor public relations, marketing en productie op een verantwoord niveau houden om meer inkomsten uit de markt te halen. Dit geld wordt ingezet voor PR en marketing (om meer publiek te bereiken), voor het borgen van de kwaliteit om het huidige publiek te behouden en nóg enthousiaster te maken, en op het binnenhalen van nieuw publiek. De productiebudgetten zijn opgehoogd naar het gewenste kwaliteitspeil. Het activiteitenbudget van Introdans Interactie is verhoogd, omdat Introdans Interactie voor nieuw publiek vaak de eerste kennismaking is met Introdans.

Ziekteverzuim en gevolgen voor de financiële positie van Introdans

Mede door de bezuinigingen wordt een steeds groter beroep gedaan op de inzet van de niet-dansende medewerkers. Dat heeft er onder meer toe geleid dat het ziekteverzuim is toegenomen. Was dat in 2013 nog 2,95%, in 2014 steeg het naar 5,63% en in 2015 5,82%. Een bijkomend gevolg hiervan is de verhoging van de premie voor de verzuimverzekering naar 2,2475% in 2016, een stijging van 0,3746%.

De krappere begroting had ook tot gevolg dat sommige dansers (uit pure betrokkenheid) te lang hebben door gedanst met beginnende blessures. Hoe goed bedoeld ook, heeft dit tot gevolg dat uitval wegens ziekte door deze blessures langer duurt. De directie heeft maatregelen genomen en de dansers op het hart gedrukt tijdig gebruik te maken van de mogelijkheden voor fysiotherapie en andere preventieve maatregelen om langdurige uitval te voorkomen.

Solvabiliteit en liquiditeit

Met een current ratio (vlottende activa gedeeld door het kort vreemd vermogen) van 1,38 staat Introdans er prima voor.

De solvabiliteit (eigen vermogen gedeeld door totaal vreemd vermogen) is 25,01%. Dat is een goed percentage, maar gezien de voorwaarden in de diverse subsidiebeschikkingen staat ons eigen vermogen niet tot onze vrije beschikking.

Ondernemerschap

De door het rijk en de provincies toegepaste subsidiekortingen zijn bedoeld om het cultureel ondernemerschap te bevorderen. Introdans heeft die handschoen opgepakt, en heeft beleid geformuleerd dat rust op drie pijlers:

- Vergroting eigen inkomsten
- Kostenbeheersing
- Fondsenwervingsacties

Vergroting eigen inkomsten

- Toename kaartverkoop door aanscherpen pr- en marketingbeleid
- Als een van de weinige dansgezelschappen in Nederland heeft Introdans uitkoopafspraken met een aantal zalen. Voordeel hiervan is dat pr en marketing voornamelijk door de zalen gebeurt, en de inkomsten zeker zijn.
- Introdans Interactie heeft de opdracht gekregen om projecten die door deze afdeling zijn ontwikkeld, om te zetten in te vermarkten producten ('Introdans in bedrijf'). In 2015 gaf Introdans Interactie Wake Up Balls, clinics en demonstraties voor de nationale zwemploeg van de KNZB, deelnemers aan de jaarlijkse Studium generale van ArtEZ en tijdens de Great Minds Meeting van Master Piece.

Kostenbeheersing

Welhaast vanzelfsprekend is met de stofkam door de afdelingsbudgetten gegaan, om te kijken wat er aan besparing mogelijk is. Daarnaast is een aantal specifieke maatregelen genomen:

- De nazit na een première is voor eigen rekening van bezoekers en genodigden
- Een belangrijk punt bij kostenbeheersing is efficiency. Introdans ervaart met name een toename van de administratieve druk als gevolg van de diverse rapportage-eisen van de verschillende subsidiënten.
- Een risico bij kostenbeheersing is de toenemende werkdruk voor de medewerkers. Dit heeft in 2015 geleid tot een dusdanige verhoging van het ziekteverzuim, dat de verzuimverzekering de premie met ingang van 1 januari 2016 heeft verhoogd.

Fondsenwervingsacties

Het Vriendenbeleid van Introdans is aangescherpt; de relatie met Vrienden is geïntensiveerd, waardoor het draagvlak groter werd.

Het bestuur van Introdans heeft het initiatief genomen om meer donateurs als Beschermer van Introdans te werven. De eerste resultaten hiervan worden in 2015 zichtbaar, zij het zeer bescheiden; tot nu toe zijn 9 beschermers geworven die gedurende 5 jaar een bedrag van € 1.000 schenken.

Strategie bij tegenvallende inkomsten

Het is ingewikkeld om een strategie bij tegenvallende inkomsten aan het papier toe te vertrouwen. Immers, op dit moment is niet bekend op welk gebied deze inkomsten tegenvallen, en dat heeft absoluut gevolgen voor de dan te kiezen strategie. Vallen immers de inkomsten uit kaartverkoop tegen, dan vraagt dat om een andere strategie dan wanneer de inkomsten uit giften tegenvallen.

Feitelijk is de enige constante als het gaat om deze strategie: kostenbeheersing. Introdans heeft echter al bij de bezuinigingen in 2013 op alle gebieden waar zij mogelijkheden zag, sterk bezuinigd op de kosten. Aan kostenbeheersing wordt sindsdien strak de hand gehouden.

Nog verder bezuinigen acht het bestuur niet verantwoord. Alles wat er kon worden bedacht, is in 2013 al uitgevoerd. Verdere kostenbesparingen zouden leiden tot aantasting van de kwaliteit, waarmee op termijn het publieksbezoek zal afnemen, wat tot verder tegenvallende inkomsten zou leiden.

Samenstelling bestuur, directie en management

Het bestuur is samengesteld uit personen met een brede maatschappelijke achtergrond, zowel uit het bedrijfsleven als uit de publieke sector. De bestuursleden verlenen hun diensten onbezoldigd en nemen zitting voor maximaal twee termijnen van vier jaar.

Zoals uit de toelichting op de categoriale exploitatierekening bij de jaarrekening blijkt, blijven de salarissen van de twee directieleden met € 21.335 (dienstverband 20%) respectievelijk € 114.179 (dienstverband 100%) ver onder de maximale bedragen zoals genoemd in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT). De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun inzet.

Voor de werving van nieuwe bestuursleden stellen bestuur en directie een profielschets op. Intradans streeft naar een evenwichtige samenstelling van het bestuur wat betreft kennis, deskundigheid en maatschappelijke achtergrond en hanteert de 9 aanbevelingen uit de Code Cultural Governance.

Voorzitter: de heer mr. G.J. de Graaf (1950) woonachtig in Apeldoorn.

Fred de Graaf was van 28 juni 2011 tot 18 juni 2013 Voorzitter van de Eerste Kamer en was van 10 juni 2003 tot 9 juni 2015 lid van de VVD-fractie. Hij was voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO). Hij was burgemeester van Leersum, Vught en Apeldoorn en waarnemend burgemeester van Helvoirt, Udenhout, Bronkhorst, Amstelveen en Enschede. Tevens is hij bestuurslid en lid van de raad van toezicht van diverse maatschappelijke en culturele organisaties.

Als voorzitter benoemd op 1 augustus 2012, aftredend op 31 juli 2016.

Penningmeester: de heer drs. H.A. Doek (1947) woonachtig in Arnhem.

Van 1974-2001 was Huub Doek fiscaal adviseur en lid van Provinciale Staten van Gelderland (1999-2003) en lid van Gedeputeerde Staten van Provincie Gelderland (2001-2003). Hij was waarnemend burgemeester van Groenlo en Lichtenvoorde (2004-2005) en was lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal (2003-2011). Tevens is hij bestuurslid, lid van de raad van toezicht en commissaris van diverse ondernemingen, maatschappelijke en culturele organisaties.

Als penningmeester benoemd op 1 september 2008, herbenoemd 1 september 2012, aftredend 31 augustus 2016. Tevens waarnemend secretaris.

Secretaris: de heer J.W.S. van Eenennaam, MBA (1949) woonachtig in Den Haag.

Hans van Eenennaam verzorgde hotelmanagement op diverse internationale en Nederlandse locaties. Hij werd in 1997 gevraagd om de functie van Hofmaarschalk van Hare Majesteit Koningin Beatrix te vervullen. Was in die functie van 1998 tot 2008 medeorganisator en uitvoerende van talloze officiële en privé-evenementen. Hij werd bij zijn uitdiensttreding bij Koninklijk Besluit door H.M. Koningin Beatrix benoemd tot *Onze Kamerheer Honorair*. Tevens is hij bestuurslid, lid van de raad van toezicht en commissaris van diverse ondernemingen, maatschappelijke en culturele organisaties.

Benoemd op 1 september 2008, herbenoemd 1 september 2012, aftredend 31 augustus 2016. Als secretaris benoemd op 30 januari 2014. Tevens waarnemend penningmeester.

Vice-voorzitter: **de heer mr. B.J.M. van Meer** (1956) woonachtig in Velp (GLD).

Bart van Meer is sinds 1984 advocaat en gespecialiseerd op het gebied van onroerend goed, in het bijzonder (grootschalige) projectontwikkeling, bodemverontreiniging, ruimtelijke ordeningsrecht en onroerend goed transacties. Tot zijn cliënten behoren grote projectontwikkelaars, gemeentes, woningcorporaties en onroerend goed handelaren. Hij is vaste docent bij BMD Advies en Opleiding en de Radboud Universiteit. Bart van Meer is sinds 1 april 2012 vennoot bij Dirkwager advocaten en notarissen B.V., daarvoor bij CMS Derks Star Busmann N.V.

Hij is actief op het gebied van diverse maatschappelijke en culturele instellingen en is onder andere voorzitter van Ondernemers Kontakt Arnhem, de grootste ondernemersvereniging van Arnhem.

Benoemd op 1 februari 2014, als vice-voorzitter benoemd op 30 september 2015, aftredend op 31 januari 2018.

Overige bestuursleden:

Mevrouw mr. L.J. van Hooff-Nusselder (1971), woonachtig in Arnhem

Bertine van Hooff-Nusselder is directeur van Koninklijke Burgers' Zoo sinds 2004. Burgers' Zoo bestond in 2013 100 jaar en werd in dat jaar Koninklijk. Bertine vormt samen met haar man Alex van Hooff de directie en de vierde generatie van het familiebedrijf Burgers' Zoo.

Bertine behaalde na haar Bachelor aan de Hoge Hotelschool te Maastricht, haar Master rechten aan de universiteit van Nijmegen. Daarna volgde ze de postdoctorale bedrijfsjuristenopleiding.

Bertine was secretaris voor Jong Management Arnhem (gelieerd aan VNO-NCW) in 2006-2007.

Verder heeft ze zich ingezet voor de Arnhemse Uitdaging (2008-2013). Momenteel zet ze zich in voor diverse organisaties zoals Moviera (stichting aanpak huiselijk geweld in de provincie Gelderland en Utrecht), de Arnhem Ambassadeurs en de CDA Businessclub.

Benoemd op 14 januari 2015, aftredend op 13 januari 2019

Mevrouw prof.dr. E.M. Sent (1967), woonachtig in Nijmegen

Esther-Mirjam Sent is sinds 2004 hoogleraar Economische Theorie en Economisch Beleid aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Sinds 2011 is zij lid van de Eerste Kamer voor PvdA.

Zij studeerde economie aan de Universiteit van Amsterdam, waar ze in 1989 cum laude afstudeerde.

In 1994 promoveerde zij in de economie aan de Stanford University in Californië. In 2009, 2010 en 2011 won ze de prijs voor meeste media optredens van de hoogleraren aan de Radboud Universiteit.

Van 1994 tot 2004 was mevrouw Sent verbonden aan de Universiteit Notre Dame. In diezelfde periode was zij gast-onderzoeker aan de Erasmus Universiteit en de London School of Economics.

Benoemd op 14 januari 2015, aftredend op 13 januari 2019

Afgetreden bestuursleden in 2015

mevrouw ing. T.E. Bodewes (1967) woonachtig in Hasselt.

Benoemd op 1 augustus 2012, afgetreden op 25 november 2015

Directie

de heer A.J. Wiggers, algemeen directeur, *mede-oprichter, in dienst sinds 1 september 1971*

de heer R.J. Voorintholt, artistiek directeur sinds 2001, *in dienst sinds 1 februari 1983*

Managementteam

de heer E.P.M. Burggrave, manager public relations en marketing
de heer B.J. Duitshof, manager techniek en facilitaire zaken
mevrouw T.J. Jansen-Boerstal, manager financiële zaken
mevrouw J. Krabbenborg, productie manager
de heer A.D. Luteijn, manager Interactie (artistiek)
mevrouw A.M.E. Vervoort, manager Interactie (algemeen)

Principe van Goed Bestuur

Stichting Introdans heeft, in lijn met de code Cultural Governance, de functies van toezicht en bestuur van elkaar gescheiden. De 9 aanbevelingen van de Code Cultural Governance worden hierbij gehanteerd. De eindverantwoordelijkheid voor beleidsformulering en de dagelijkse uitvoering berusten bij de directie, de heren Ton Wiggers en Roel Voorintholt.

Het bestuur heeft de taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de stichting. Het bestuur heeft hiertoe in 2015 vijf maal vergaderd, op 14 januari, 18 maart, 13 mei, 30 september en 25 november 2015.

Het bestuur zag erop toe dat Stichting Introdans de beschikbare middelen optimaal besteedt, zodat effectief en doelmatig werd gewerkt aan het realiseren van de doelstelling. Daarnaast werd in de vergaderingen aandacht besteed aan een aantal terugkerende onderwerpen zoals financiële positie, sponsoring en fondsenwerving, huisvesting, internationalisering, de Cultuurplanperiode 2013-2016 en de aanstaande Cultuurplanperiode 2017-2020. Het bestuur staat onverminderd positief ten opzichte van "cultureel ondernemerschap", maar spreekt tegelijkertijd de zorg uit dat, door de strenge regels van de subsidiënten, het onmogelijk wordt gemaakt om een algemene reserve op te bouwen (immers, een gedeelte daarvan dient te worden gereserveerd in het bestemmingsfonds OCW en provincies).

Het bestuur verwacht dat Introdans, met ruggensteun van sponsors, Vrienden van Introdans, donateurs en vrijwilligers, er wederom in zal slagen de inkomsten op peil te houden en de kosten te blijven beheersen en ziet, ondanks deze zware opgave, het jaar 2016 toch met vertrouwen tegemoet.

Arnhem, 16 maart 2016

Na mens het bestuur
mr. G.J. de Graaf
Voorzitter

